

Sól w żywieniu dzieci i młodzieży. Praktyczne wskazówki

Autor artykułu: mgr inż. Joanna Jaczewska-Schuetz mgr inż. Anna Taraszewska dr Katarzyna Wolnicka

Spożycie sodu (sól jest jednym z największych źródeł tego składnika w diecie) w Polsce przekracza zalecane normy. Konsekwencją nadmiernego spożycia sodu może być nadciśnienie tętnicze, a także zwiększone ryzyko wystąpienia zawału serca, udaru mózgu, osteoporozy czy raka żołądka. Nawyki żywieniowe kształtują się od najmłodszych lat, zatem nie przyzwyczajajmy dzieci do słonych potraw, usuńmy solniczkę ze stołu i nie dosalajmy potraw. Unikajmy słonych przekąsek i produktów typu fast food.

Sód a sól

Sód pełni wiele znaczących funkcji w naszym organizmie, m.in. uczestniczy w utrzymaniu prawidłowej pobudliwości nerwów, mięśni jest też aktywatorem enzymów. Jednak nadmierne spożyciu sodu, głównie w postaci soli kuchennej, może być przyczyną rozwoju wielu chorób.

Źródłem sodu w diecie są:

- produkty naturalnie bogate w sód,
- żywność, do której dodano sól w trakcie przetwarzania,

- o dodatek w obróbce kulinarnej (dosalanie potraw).

Według Światowej Organizacji Zdrowia dorośli nie powinni spożywać więcej niż 5 g soli dziennie ze wszystkich źródeł (1 płaska łyżeczka). Zalecenia dla dzieci są jeszcze niższe. Główne źródła soli są niewidoczne. Duże ilości soli znajdują się w produktach takich jak: pieczywo, wędliny, sery żółte, produkty konserwowe, wędzone. Dlatego warto czytać etykiety i wybierać produkty o obniżonej zawartości sodu.

Mniej soli w diecie – korzyść dla całej rodziny

Jedną z przyczyn nadmiernego spożycia soli jest dosalanie potraw w czasie ich przygotowywania. Często dorośli przygotowując posiłki dla dzieci solą je zgodnie z własnym upodobaniem, przyzwyczajając dzieci do słonego smaku. Sposób żywienia w dzieciństwie ma istotny wpływ na kształtowanie nawyków żywieniowych oraz na stan zdrowia w wieku dorosłym.

Wszystko bez smaku?

Nic podobnego! Warto od najmłodszych lat uczyć dzieci nowych smaków. Świetne w tym przypadku sprawdzą się zioła, które z łatwością zastąpią sól, a potrawy będą bardziej aromatyczne i smaczne. Świat przypraw jest bardzo bogaty i każdy może wybrać coś dla siebie, np. oregano, tymianek, rozmaryn, pieprz, koperek, imbir. Na rynku dostępne są również sole niskosodowe lub sole potasowe i magnezowe.

Czym zastąpić słone przekąski?

Słone przekąski możemy zastąpić owocami i warzywami. Wystarczy pokroić je w cząstki lub słupki i przygotować łatwe i proste dipy z dodatkiem ziół. Będzie to dla dzieci nie tylko atrakcyjne, ale też zdrowe. Można również od czasu do czasu przygotować dzieciom popcorn, ale koniecznie bez dodatku soli.

Żywność typu fast food

Są to dania przygotowywane na miejscu, gotowe do zabrania w podróż, zachęcające swoją ceną. Jednocześnie produkty te odznaczają się wysoką kalorycznością, dużą zawartością sodu, tłuszczu (m.in. nasyconych kwasów tłuszczowych) i węglowodanów oraz znikomą zawartością korzystnych składników takich jak witaminy, składniki mineralne czy błonnik. To m.in. zawartość tłuszczu (nośnika smaku) przyczynia się do tego, że dzieci sięgają po te produkty.

Częste i regularne spożywanie przez dzieci fast foodów może przyczyniać się do rozwoju nadwagi i otyłości, a w przyszłości do wystąpienia chorób układu krążenia czy niektórych nowotworów. Należy mieć świadomość, że dziecko zjadając paczkę chipsów pochłania około 3 g soli, czyli ponad połowę zalecanego dziennego spożycia.

Warto, aby rodzice już od najmłodszych lat uczyli dzieci zasad prawidłowego żywienia, tworząc w kuchni posiłki konkurencyjne dla typowych fast foodów. Zamiast smażonych w głębokim tłuszczu frytek podawajmy upieczone w piekarniku ziemniaki z ziołami,

przygotujmy w domu „hamburgera” z pieczywa pełnoziarnistego i dodajmy do niego większą ilość warzyw.

Jak zmniejszyć ilość soli w diecie? Oto kilka praktycznych wskazówek:

- ograniczajmy dosalanie podczas przygotowywania potraw,
- nie dosalajmy potraw na talerzu,
- ograniczmy kupowanie produktów przetworzonych: wędzonych, w słonych zalewach, kostek rosółowych, gotowych sosów i zup,
- czytajmy etykiety na opakowaniach produktów,
- wyeliminujmy słone przekąski typu chipsy, paluszki, solone orzeszki,
- spożywajmy jako przekąskę owoce, warzywa, orzechy, pestki,
- gotujmy razem z dzieckiem, stosując przyprawy ziołowe.